

Praktiske innslag biologi 2 (REA3037)

I alle de praktiske innslagene skal kandidaten vise kompetanse i naturvitenskapelige arbeidsmetoder.

Tema	Hva	Utstyr for sensor (utenom vanlig labutstyr)	Mest sentrale kompetansemål
Praksiser og tenkemåter i biologi	Kandidaten skal fortelle om en biologisk problemstilling de har undersøkt med hovedvekt på innsamling av data og metode.		Utforske ei biologisk problemstilling, analysere innsamla data, argumentere for val av metodar og drøfte resultat og funn
Enzymer	Kandidaten skal kunne gjennomføre forsøk med enzym og substrat og gjøre rede for faktorer som påvirker enzymaktiviteten.	• Potet (rå og kokt) • Hydrogenperoksid med 2 forskjellige konsentrasjoner (3% og 10% eller 30%). • Blynitrat (0.1 M) • HCl (1-3 M) • NaOH (1-3 M)	Utforske korleis enzym fungerer, og gjere greie for den rolla enzym spelar i metabolske prosessar
Enzymer	Kandidaten skal forklare hvilken enzymreaksjon som skjer når frø utsettes for vann og hvordan denne reaksjonen kan testes.	• Frø (ubehandlet). For eksempel fra bønner, mais eller solsikke. • Frø (utsatt for vann i noen dager). • Jod til påvisning av stivelse.	Utforske korleis enzym fungerer, og gjere greie for den rolla enzym spelar i metabolske prosessar
Stoffkretsløp	Kandidaten skal kunne gjøre rede for nitrogenkretsløpet ved å studere nitrogenbakterier hos rødkløver.	• Rødkløver • Mikroskop • Ferdigpreparat av knuste nitrogenknoller.	Gjere greie for energistraum og sentrale stoffkrinsløp
Stoffkretsløp	Kandidaten skal kunne gjøre rede for karbonkretsløpet ved å studere CO ₂ i vann eller kalkvann.	• Vann • Sugerør • pH-indikator (BTB). • Kalkvann. • Saltsyre.	Gjere greie for energistraum og sentrale stoffkrinsløp
Populasjonsbiologi	Kandidaten skal lage og teste hypoteser for faktorer som påvirker populasjonsvekst.	• Bilde av en populasjon i et økosystem / konkret scenario fra et økosystem. • Figurer som illustrer individer i en populasjon eller faktorer som påvirker populasjonsveksten.	Utforske faktorar som regulerer vekst i og storleiken på populasjonar, og drøfte interessekonfliktar rundt forvaltning av populasjonar
Energi	Kandidaten skal kunne gjennomføre	• Blader fra grønne planter. • Kromatograferingspapir. • Løpevæske.	Samanlikne korleis energi blir omdanna gjennom fotosyntesen og celleandinga, og

	papirkromatografi av plantepigmenter.	• Aceton.	vurdere kva påverknad ulike faktorar har på energiomsetning
Arv	Kandidaten skal kunne tolke familietrær og sette opp hypoteser for å teste et individs genotype.	• Figurer med 2 ulike farger og 2 ulike former. For eksempel gule/grønne glatte/rynkete erter/kuler.	Gjere greie for korleis eigenskapar blir arva, og utforske årsaker til genotypisk og fenotypisk variasjon i populasjonar
DNA	Kandidaten skal kunne gjøre rede for proteinsyntesen ved hjelp av ulike modeller.	• DNA-modell. • Ferdiglagde sett med modeller/figurer av nukleotider, aminosyrer, mRNA og tRNA.	Gjere greie for genetisk kode og regulering av genuttrykk, og beskrive korleis genteknologi kan brukast for å styre og endre genuttrykk
DNA	Kandidaten skal kunne forklare DNAs struktur og hvordan DNA replikeres ved hjelp av en modell.	• DNA-modell.	Gjere greie for genetisk kode og regulering av genuttrykk, og beskrive korleis genteknologi kan brukast for å styre og endre genuttrykk
Evolusjon	Kandidaten skal kunne foreslå slektskap til ulike ryggstrengdyr ved å se på framlemmene deres.	• Tegninger/bilder av skjelett fra framlemmer til noen ryggstrengdyr.	Utforske korleis evolusjonære prosessar påverkar genlageret til populasjonar, og samanlikne ulike mekanismar for artsdanning
Evolusjon	Kandidaten skal kunne simulere flaskehalseeffekten ved bruk av ulike modeller.	• Minst 50 perler/kuler i to forskjellige farger. • Flaske med tynn hals.	Utforske korleis evolusjonære prosessar påverkar genlageret til populasjonar, og samanlikne ulike mekanismar for artsdanning